

Literatura

- Dingwell, D. B., Knoche, R., Webb, S. L. (1993): The effect of P_2O_5 on the viscosity of haplogranitic liquid. – *Eur. J. Mineral.*, 5, 133–140.
- London, D. (1992): Phosphorus in S-type magmas: The P_2O_5 content of feldspars from peraluminous granites, pegmatites and rhyolites. – *Am. Mineral.*, 77, 126–145.
- London, D., Černý, P., Loomis, J. L., Pan, J. J. (1990): Phosphorus in alkali feldspars of rare-element granite pegmatites. – *Can. Mineralogist*, 28, 771–786.
- London, D., Morgan, G. B. VI, Babb, H. A., Loomis, J. L. (1993): Behaviour and effect of phosphorus in system $Na_2O-K_2O-Al_2O_3-SiO_2-P_2O_5-H_2O$ at 200 MPa (H_2O). – *Contrib. Mineral. Petrol.*, 113, 450–465.
- Simpson, D. R. (1977): Aluminium phosphate variants of feldspars. – *Am. Mineral.*, 62, 351–355.

Český geologický ústav, Geologická 6, 152 00 Praha 5

PŘEHLED PALYNOLOGICKÝCH VÝZKUMŮ KVARTÉRNÍCH SEDIMENTŮ V ROCE 1993

REVIEW OF PALYNOLOGICAL INVESTIGATIONS OF QUATERNARY SEDIMENTS IN 1993

(01-43 Horní Blatná, 12-22 Mělník, 12-24 Praha, 13-14 Nymburk, 02-234 Ostrov u Macochy, 15-411 Kobeřice)

Eva Břízová

Palynology, Quaternary, Bohemia, Moravia

V roce 1993 probíhal intenzivní palynologický výzkum rašeliniště Boží Dar (lokality „V rezervaci“), který byl pokračováním výzkumů z roku předchozího, jako součást projektu MŽP ČR řešitelky I. Sýkorové „Geochemický výzkum rašeliniště Boží Dar“. Z předběžných výsledků lze říci, že vývoj rašeliniště započal koncem pozdního glaciálu, přes preboreál, boreál, starší a mladší atlantikum, subboreál, až do staršího a mladšího subatlantika (Břízová 1993); podobně jako v oblasti Flájského rašeliniště (Jankovská 1992). Výzkum krušnohorských rašelinišť pokračoval dalším projektem I. Sýkorové „Studie rašelinišť národního významu v Krušných horách“; a to odběrem vzorků z lokalit Velké Jeřábí jezero, Velký močál, Novodomské rašeliniště a Boží Dar, které byly z časových důvodů palynologicky zpracovány pouze informativně.

Nepřímo navazující palynologický výzkum probíhal na rašeliništích Boží Dar a Jezerní slať v souvislosti s geochemickým výzkumem a datováním sedimentů metodou ^{210}Pb (Novák et Wiedner 1992). Bylo analyzováno a datováno nejmladších 0,30 m rašeliny. Byl zkoumán stav rašelinišť z hlediska stratigrafického a z hlediska ovlivnění přírodního prostředí v nejmladším období historie člověka. Výsledky budou porovnány se stejnými sledovanými rašeliništi v USA, byly zatím společně prezentovány na sympoziu Biogemon v září 1993 v Praze. Z výše popisovaných výzkumů vyplynul i projekt: Vývoj ekosystémů Krušných hor v pozdním glaciálu a holocénu na základě pylové analýzy, který může být realizován možná někdy v budoucnu.

Výsledky dosavadních palynologických výzkumů byly využity pro přednášku na dendrologické konferenci České botanické společnosti v listopadu v Praze. Tématem bylo sledování hlavní součásti pylových diagramů – dřevin: Význam dřevin v pylové analýze.

V rámci několikaletého palynologického výzkumu nivních sedimentů Kobeřického potoka na s. Moravě je pokus o jejich stratigrafické zařazení a interpretace získaných výsledků, zatím pouze u profilu č. 1, náležejícího patrně nejstaršímu holocénu a pozdnímu glaciálu (Břízová 1994). Výsledky jsou korelovány s výzkumy geologickými (Macoun 1980, Macoun et al. 1965) a hlavně malakozoologickými (Kovanda 1987). Pylové analýzy a zkušenosti z nich snad mohou být využity i při zkoumání holocenních sedimentů Labe.

V průběhu celého roku 1993 byly shromažďovány vzorky pro pylovou analýzu z archeologických objektů na území Prahy, (např. Malé náměstí, Malostranské náměstí, Lichtenštejnský palác atd.). K jejich zpracování a vyhodnocení by mělo dojít v rámci projektu L. Hrdličky „Vývoj Prahy. Vývoj pražské aglomerace do 1. pol. 12. století“, pokud bude schválen.

Dále probíhá hledání vhodné metodiky pro separaci sporomorf ze sintrů (Pustožlebská zazděná jeskyně v Moravském krasu). Průběžně jsou palynologicky zpracovávány další sedimenty různých lokalit, jejichž výsledky se budou používat k rekonstrukci vývoje vegetace a klimatu během posledních 2 tisíciletí (Rynholec, Čejčské jezero, Černé a Čertovo jezero, atd.).

Literatura

- Břízová, E. (1993): Rekonstrukce vývoje vegetace rašeliniště Boží Dar na základě pylové analýzy. – MS Archiv ČGÚ. Praha.